

Valinnaisaineet 9. luokalla

Lukuvuosi 2023-2024

TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET (TT) 9LK: 3H

Valitaan 9. luokalle yksi **kahden tunnin valinnaisaine** ja **yksi yhden tunnin** valinnaisaine

KAHDEN TUNNIN VALINNAISAINAINE

- Arvioidaan numerolla ja arviointi vaikuttaa yhteisen aineen arvosanaan
- Valitaan yksi kahden tunnin valinnaisaine seuraavista, joka **ei saa olla sama** kuin toinen kahden tunnin valinnainen:

- Liikunta
- Musiikki
- Kotitalous
- Kuvataide
- Käsityö: tekstiili
- Käsityö: tekninen

YHDEN TUNNIN VALINNAISAINAINE

- Arvioidaan hyväksytty / hylätty merkinnällä
- Valitaan yksi seuraavista:

- Liikunta
- Musiikki
- Kotitalous
- Kuvataide
- Käsityö: Teknostiili

MUUT VALINNAISET OPPIAINEET 9LK: 3H

Valitaan 9. luokalle **yksi kahden tunnin aine** ja **yksi yhden tunnin** valinnaisaine

KAHDEN TUNNIN VALINNAISAINE:

- Arvioidaan erillisellä numerolla
- B2-valinnaiskielen valinnot jatkavat ainetta myös 9. luokalla. Sitä ei myöskään voi aloittaa enää 9. luokalla.

- Liikunta
- Kuvataide
- Mediakuvataide
- Kotitalous
- Käsityö: tekninen
- Käsityö: tekstiili
- Äidinkieli: Ilmaisutaito
- TVT
- B2- kielet: saksa, ranska tai venäjä (jos on valittu 8. luokalla, jatkuu 9. luokalla)

YHDEN TUNNIN VALINNAISAINE:

- Arvioidaan merkinnällä hyväksytty/hylätty ja sillä voi olla korottava vaikutus yhteisen aineen arvosanaan
- Valitaan **yksi** seuraavista:

- Ruotsin kieli: syventävä tukikurssi
- Valinnaiset vieraat kielet
- Yhteiskuntaoppi: lakitieto
- Yhteiskuntaoppi: talous- ja yrittäjyystieto
- Matematiikka: syventävä matematiikka
- Työelämätaidot
- Äidinkieli: Ilmaisutaito

Huom! Ei voi valita kolmea yhden tunnin valinnaista. Suosittelemme valitsemaan monipuolisesti eri valinnaisaineita ainakin siten, että kahden tunnin valinnaisaineet ovat eri oppiaineita.

POIKKEUKSET VALINTOIHIIN

Musiikkiluokkalaiset A1-englanti (painotettu musiikki 4h)

- 2h muut valinnaiset oppiaineet

Musiikkiluokka ja A1-ruotsi (painotettu musiikki 4h ja A2-englanti 3h)

- 1h muut valinnaiset oppiaineet

Musiikkiluokka ja A1-venäjä (painotettu musiikki 4h ja A2-englanti 3h)

- Ei valinnaisia

Englantipainotteinen luokka (painotettu englanti 1h)

- 3h TT-valinnaista ja 2h muut valinnaiset oppiaineet

A1-venäjä (A2-englanti 2h)

- 3h TT-valinnaista ja 1h muut valinnaiset oppiaineet (B2-kieltä pitää jatkaa)

A1-ruotsi (A2-englanti 2h)

- 3h TT-valinnaista ja 2h muut valinnaiset oppiaineet (B2-kieltä pitää jatkaa)

Ruotsinkielinen luokka (A2-suomi 2h)

- 3h TT-valinnaista ja 2h muut valinnaiset (B2-kieltä pitää jatkaa)

TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET (TT) 9LK: KAHDEN TUNNIN AINEET

Liikunta

Liikunnan taide- ja taitoaine (ttLI, 2 vvt)

Valinnaisen liikunnan tavoitteena on edistää oppilaiden hyvinvointia tukemalla fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä. Opetuksessa hyödynnetään koulun tiloja, lähiliikuntapaikkoja sekä luontoa. Lisäksi pyritään mahdollisuuksien mukaan tutustumaan kaupungin tarjoamiin liikuntapaikkoihin. Tunneilla liikutaan monipuolisesti. Oppilaat osallistuvat toiminnan suunnitteluun.

Valinnainen taide- ja taitoaine liikunta arvioidaan osana aineen kaikille yhteisen oppimäärän arviointia. Oppiaineen päättöarvosana muodostuu opetussuunnitelman perusteiden mukaisten ainekohtaisten arviointikriteerien pohjalta.

Musiikki

Musiikin taide- ja taitoaine (ttMU, 2 vvt)

Tavoitteena on syventää 7. ja 8.luokilla opittuja musiikillisia taitoja.

Kurssilla kehitetään edelleen laulu- ja soittotaitoja, sekä harjoitellaan yhtyesoittoa mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tutustutaan jazzin kehitykseen, taidemusiikkiin, sekä valikoiden muiden maiden musiikkikulttuureihin. Mahdollisuuksien mukaan luodaan musiikkia myös TVT-avusteisesti. Kurssi soveltuu 8. luokan valinnaisen musiikin jatkoksi.

Kuvataide

Kuvataiteen taide- ja taitoaine (ttKU, 2 vvt)

Tunneilla työskennellään yhteisen teeman parissa soveltaen itse valittua työskentelytapaa.

Käytettävissä on työvälineet digitaalisesta mediasta öljyvärimaalaukseen ja muihin kuvantekemisen tekniikoihin. Tutustumme myös taidehistoriaan ja median kuviin saadaksemme lisäsisältöä omaan työskentelyyn.

Kotitalous

Kotitalouden taide- ja taitoaine: Sesonkiherkkuja taloudellisesti meiltä ja muualta (ttKO, 2 vvt)

Tavoitteena on oppia hyödyntämään sesonkien ruoka-ainetarjontaa sekä tutustua Euroopan ulkopuolisiin ruokakulttuureihin.

Käsityö -tekstiili (ttKSts, 2vvt)

Tavoitteina on kehittää päätöksenteko- ja työskentelytaitoja, tietoisuutta kulttuurin virtauksista, innovoinnista ja ongelmanratkaisusta, tukea oppilaiden hyvinvointia, elämänhallintaa sekä työelämään ja ammattiin liittyviä valintoja. Oppilastoita toteutetaan omista lähtökohdista ja mielenkiinnon kohteista.

Käsityö -tekninen työ (ttKStn, 2vvt)

Valinnaisen käsityön tarkoituksena on syventää teknisen työn materiaalituntemusta ja tietämystä eri työtavoista ja tekniikoista. Oppilas voi kehittää turvallisessa ympäristössä kädentaitoja ja tutustua eri materiaaleihin, työstömenetelmiin sekä koneisiin. Opintoissa kehitetään suunnittelutaitoja sekä syvennetään ongelmanratkaisukykyä. Oppilaan omaksuessa turvalliset työtavat edetään hänen oppimisensa mukaan. Oppilaalla on mahdollisuus painottaa opiskelussa jatkokoulutustoihinsa vastaavia aihealueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä myös huolto –ja korjaustoimenpiteitä omiin kulkuneuvoihin, koneisiin ja laitteisiin.

TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET (TT) 9LK: YHDEN TUNNIN AINEET

Liikunta

Liikunnan taide- ja taitoaine (xttLI, 1vvt)

Tavoitteena opittujen liikuntataitojen syventäminen ja peruskunnon kohottaminen. Tarkoituksena liikkua mahdollisimman monipuolisesti. Oppilaat saavat vaikuttaa valinnaisen liikunnan sisältöön. Hyödynnetään koulun tiloja sekä lähiliikuntapaikkoja. Lisäksi pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään kaupungin tarjoamia liikuntapaikkoja.

Valinnainen taide- ja taitoaine liikunta arvioidaan osana aineen kaikille yhteisen oppimäärän arviointia. Oppiaineen päättöarvosana muodostuu opetussuunnitelman perusteiden mukaisten ainekohtaisten arviointikriteerien pohjalta.

Musiikki

Musiikin taide- ja taitoaine (xttMU, 1 vvt)

Tavoitteena on syventää ennen opittuja musiikillisia taitoja.

Kurssilla kehitetään laulu- ja soittotaitoja, tehdään yhtyesoittoa ja luodaan musiikkia TVT-avusteisesti mahdollisuuksien mukaan. Kurssi soveltuu oppilaille, joilla ei ole ollut musiikin valinnaista 8. luokalla.

Kotitalous

Kotitalouden taide- ja taitoaine: Kaiken maailman leivonnaisia (1 vvt xttKO)

Kerrataan sekä sovelletaan perustaikinoita ja leivontamenetelmiä sekä opetellaan soveltamaan ohjeita. Valmistetaan monipuolisia leivonnaisia eri maista. Tavoitteena on myös ohjata oppilaita taloudelliseen kuluttamiseen.

Kuvataide

Kuvataiteen taide- ja taitoaine (xttKU, 1 vvt)

Oppilas soveltaa jo oppimiaan kuvan tekemisen menetelmiä, tietoja ja taitoja pitkäjänteisessä projektissa, joka voi olla koulun yhteistyöprojekti tai valinnaisen kuvataiteen lopputyö, jonka aihepiirin ja työskentelyn oppilas valitsee itse. Kurssi soveltuu parhaiten lisäkurssiksi lopputyön tekemiseen 9.luokalla kuvataiteen valinnoille oppilaille.

Käsityö

Teknostiili (xttKS, 1 vvt)

Tavoitteena on tutustua Alvar Aallon monipuoliseen tuotantoon niin arkkitehtuurin, muotoilun, lasitaiteen, huonekalujen kuin tekstiilienkin osalta. Tiirismaan koulu kuuluu valtakunnalliseen Alvar Aalto -koulujen verkostoon ja sen puitteissa toteutetaan vuosittain monipuolisia eri oppiaineita yhdistäviä projekteja.

MUUT VALINNAISET OPPIAINEET 9LK: KAHDEN TUNNIN AINEET

Liikunta

Liikunta (vLI, 2 vvt)

Liikunnan syventävissä opinnoissa on tavoitteena motoristen perustaitojen vahvistaminen ja liikunnallisten ja fyysisten valmiuksien kehittäminen. Oppilaat osallistuvat toiminnan suunnitteluun. Tarkoituksena liikkua tavoilla, jotka tuottavat iloa ja virkistystä. Tavoitteena on, että liikunnasta tulisi osa oppilaan elämäntapaa. Lisäksi pyritään mahdollisuuksien mukaan tutustumaan kaupungin tarjoamiin liikuntapaikkoihin. Arviointi perustuu valinnaisen aineen tavoitteiden saavuttamiseen.

Kotitalous

Kotitalous: Luovuutta ateriasuunnitteluun (vKO, 2 vvt)

Tavoitteet: Laajentaa erilaisten kotimaisten ja ulkomaisten ruoka-aineiden tuntemusta sekä soveltaa sitä ateriasuunnitteluun. Huomioida kestävä kehitys työskentelyssä. Sisällöt: Tutustutaan ruoka-aineisiin ja valmistetaan niistä herkullisia ateriakokonaisuuksia ja leivonnaisia omaa suunnittelua painottaen.

Kuvataide

Kuvataide (vKU, 2 vvt)

Valinnaisessa kuvataiteessa syvennetään perustyöskentelytaitoja monipuolisesti. Työskentelyn perustana on oppilaiden omat kokemukset ja kuvat, mielikuvitus, ympäröivän visuaalisen kulttuurin ilmiöt sekä taiteen maailma. Oppilas syventää taitojaan ja tietojään kuvataiteen eri osa-alueilla kuten piirtämisessä ja maalaamisessa sekä muotoilussa.

Mediakuvataide (vKUM, 2 vvt)

9. luokan syksyllä tutustutaan liikkuvan kuvan perusteisiin tekemällä pieniä elokuvaharjoituksia sekä tekemällä lyhytelokuvia ryhmätyönä. Keväällä tehdään 3D-tulostukseen ja graafiseen suunnitteluun liittyvä projekti. Mediakuvataiteessa aloitetaan aivan alkeista, joten sinun ei tarvitse osata näitä asioita osallistuaksesi valinnaisaineeseen.

Käsityö

Käsityö – tekstiilityö (vKSts, 2 vvt)

Käsityön opetus vahvistaa ja syventää oppilaiden tietoisuutta globaalin kulttuurin virtauksista. Käsillä tekeminen, itsensä ilmaiseminen ja tuotteiden suunnittelemisen kehittää oppilaan osaamista niin tietojen kuin taitojenkin osalta. Käsityön opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden hyvinvointia ja elämänhallintaa sekä työelämään ja ammattiin liittyviä valintoja. 9. luokan valinnaisen tekstiilin painopistealueita ovat hyväntekeväisyys, yhteistyötaitojen kehittäminen, käsityöllinen ilmaisu ja kuluttajanäkökulman vahvistuminen. Oppilastoita toteutetaan oppilaiden omien mielenkiinnon kohteiden mukaan.

Käsityö - tekninen työ (VKStn, 2 vvt)

Valinnaisen käsityön syventävien opintojen tarkoituksena on syventää teknisen työn materiaalituntemusta ja tietämystä eri työtavoista ja tekniikoista. Oppilas voi kehittää turvallisessa ympäristössä kädentaitoja ja tutustua eri materiaaleihin, työstömenetelmiin sekä koneisiin. Opinnoissa kehitetään suunnittelutaitoja sekä syvennetään ongelmanratkaisukykyä. Oppilaan omaksuessa turvalliset työtavat edetään hänen oppimisensa mukaan. Oppilaalla on mahdollisuus painottaa opiskelussa jatkokoulutustavoitteitaan vastaavia aihealueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä myös huolto- ja korjaustoimenpiteitä omiin kulkuneuvoihin, koneisiin ja laitteisiin.

Äidinkieli

Äidinkieli ja kirjallisuus: ilmaisutaito (vIT, 2 vvt)

Ilmaisutaidossa pääsee tutustumaan näyttelemisen, teatterin ja yleensä luovuuden maailmaan. Ilmaisutaito kehittää oppiaineena kaikkea, mikä liittyy itsensä ilmaisemiseen. Työtapoja ovat muun muassa ryhmäytymisleikit, keskittymisharjoitukset, pantomiimi, improvisaatioharjoitukset ja näytteleminen. Oppitunneilla tutkitaan elämän ilmiöitä ja sosiaalisia tilanteita draaman keinoin. Päätaavoitteena on virittää into luovaan työskentelyyn ja kannustavan ryhmähengen rakentamiseen. Ilmaisutaito kasvattaa itsetuntemusta ja uskallusta. Ilmaisutaidon arvioinnin lähtökohtana on, että ilmaisutaito sopii oppiaineena kaikille oppilaille. Arvioinnissa painottuu asenne: halu kehittää omaa ilmaisuaan sekä kannustaa muita kehittymään.

Kielet

B2-saksa (vSAB, 2 vvt) (Jatkuu 2h/vk, jos on aloitettu 8.luokalla)

B2-ranska (vRAB, 2 vvt) (Jatkuu 2h/vk, jos on aloitettu 8.luokalla)

B2-venäjä (vVEB, 2 vvt) (Jatkuu 2h/vk, jos on aloitettu 8.luokalla)

Tavoitteena on opetella lisää kielen perusteita, vahvistaa opittua ääntämistä ja luodaan vahvaa pohjaa kielen syvemmälle oppimiselle. Harjoitellaan arkeen ja tavalliseen elämään liittyvien ilmaisujen käyttöä sekä tutustutaan venäläisen kulttuuriin osa-alueisiin. Sisältönä voidaan käyttää valitun oppimateriaalin esittämiin aihepiireihin ja nuorten omaan maailmaan liittyviä teemoja. Arviointiin vaikuttaa mm. tuntityöskentely, pikku kokeet ja isommat kokeet samaan tapaan kuin kielten opiskelussa yleensä. Voidaan tehdä oppilaiden toiveiden mukaisesti ryhmä-, pari- ja tietokonetyöskentelyä.

TVT

Tieto- ja viestintäteknikka (vTVT, 2 vvt)

Tieto- ja viestintäteknikassa harjoitellaan käyttämään erilaisia tieto- ja viestintäteknikan oppimisympäristöjä yksin ja ryhmässä. Tunneilla opitaan sopivien työvälineiden ja ohjelmien käyttöä Office 365-ympäristössä ja harjoitellaan oppimisympäristöjen käyttöä oppimistehtävissä (esim. tekstinkäsittely, tietojenkäsittely ja grafiikka). Samalla opitaan tietotekniikan peruskäsitteitä, tietokoneiden rakennetta ja käyttöjärjestelmän toimintaa. Oppilas tutustuu turvalliseen tietotekniikan käyttöön ja ymmärtää sosiaalisen median käyttömahdollisuudet hyvien tapojen ja normien mukaan. Lisäksi tutustutaan ohjelmoinnin perusteisiin ja valmistaudutaan tulevaisuuden haasteisiin.

MUUT VALINNAISET OPPIAINEET 9LK: YHDEN TUNNIN AINEET

Kielet

Ruotsin kielen syventävät opinnot (xRU, 1 vvt)

Ruotsin syventävä tukikurssi, jolla kerrataan oppitunneilla käsitellyjä asioita. Vahvistetaan oppitunneilla käsitellyjä asioita monipuolisia työskentelytapoja käyttäen. Voidaan ottaa huomioon oppilaiden omia kertausta vaativia asioita. Hyvää vahvistusta lukio-opintoja ajatellen.

Vieraat kielet (xVK, 1 vvt)

Tehtävänä on herättää uteliaisuus ja kiinnostus vieraisiin kieliin sekä vahvistaa uskoa omaan taitoihin vieraan kielen oppijana. Tunneilla opitaan kielten alkeita ja laajennetaan käsitystä monikielisestä maailmasta sekä havaitaan yhtäläisyyksiä eri kielten välillä. Tarjottavien kielten valikoima (ranska, saksa, venäjä) saattaa vaihdella vuosittain opettajasta riippuen. Lisäksi tutustutaan kohdekielten kulttuureihin esim. juhlapyhien, ruokakulttuurin ja videoiden avulla.

Yhteiskuntaoppi

Yhteiskuntaoppi: lakitieto (xYH, 1 vvt)

Tavoitteena on syventää oppilain lakitietämystä ja -tuntemusta. Oikeustapauksien ratkomista, rikosoikeudenkäynteihin perehtymistä ja Päijät-Hämeen Käräjäoikeudessa vierailuja. Kurssin voi vaikuttaa positiivisesti yhteiskuntaopin päättöarviointiin

Talous- ja yrittäjyystieto (xYHT, 1 vvt)

Valinnaisaineen tavoitteena on syventää omaan talouteen sekä yrityksiin ja yrittäjyyteen liittyviä tietoja ja taitoja. Sisältöaiheina voivat olla esim. ostaminen ja maksaminen, säästäminen ja sijoittaminen, mainonta, kuluttajansuoja, asuminen, työelämä, yritystoiminta ja yrittäjyys. Opiskelussa painotetaan toiminnallisia työtapoja. Vierailut koulun ulkopuolelle ja vieraat oppitunnille kuuluvat kurssin ohjelmaan.

Matematiikka

Syventävä matematiikka (xMA, 1 vvt)

Innostu matematiikasta! Vahvistetaan ja yhdistetään matematiikassa jo opittuja tietoja ja taitoja. Harjoitellaan monipuolisia ongelmanratkaisutaitoja ja parannetaan matematiikan digitaitoja jatko-opintoja varten. Mahdollisuuksien mukaan sisältöjä ja työskentelymenetelmiä suunnitellaan oppilaiden toiveiden ja harrastuneisuuden pohjalta.

Työelämätaidot (xTYÖ, 1 vvt)

Työelämätaidot valinnaisessa tutustutaan työpaikoilla tarvittaviin hyvän työntekijän taitoihin. Miten minä voin työelämässä toimia, jotta minua arvostettaisiin työntekijänä ja työjakson loputtua minua pyydetäisiin jatkamaan työsopimustani? Kartoitamme millaisia nämä työelämätaidot ovat ja missä tilanteissa niitä tarvitaan. Kokeilemme käytännössä kuinka hyvin osaamme toimia näitä taitoja käyttäen. Kevään lopulla jokainen saa kirjallisen todistuksen omista vahvuuksistaan työntekijänä.

Äidinkieli ja kirjallisuus: Ilmaisutaito (xIT, 1 vvt)

Ilmaisutaidossa pääsee tutustumaan näyttelemisen, teatterin ja yleensä luovuuden maailmaan. Ilmaisutaito kehittää oppiaineena kaikkea, mikä liittyy itsensä ilmaisemiseen. Työtapoja ovat muun muassa ryhmäytymisleikit, keskittymisharjoitukset, pantomiimi, improvisaatioharjoitukset ja näytteleminen. Oppitunneilla tutkitaan elämän ilmiöitä ja sosiaalisia tilanteita draaman keinoin. Päättävänä tavoitteena on virittää into luovaan työskentelyyn ja kannustavan ryhmähengen rakentamiseen. Ilmaisutaito kasvattaa itsetuntemusta ja uskallusta. Ilmaisutaidon arvioinnin lähtökohtana on, että ilmaisutaito sopii oppiaineena kaikille oppilaille.

Valinnassa huomioitavaa

Valinnaisaineiden kohdalla on huomattava, että niitä opiskellaan koko vuosi eli niiden vaihtaminen kesken oppimäärän suorittamisen ei ole mahdollista. Valitse siis aidon kiinnostuksen mukaan, sellaisia aineita, joissa mielenkiinto säilyy. B2-kielen valinneet jatkavat kielen opiskelua myös 9. luokalla. Oppilas valitsee jokaisesta valinnaisainekategoriasta kaksi mieluista valinnaisainetta, joista pyrimme toteuttamaan toisen

Mikään valinnaisaine ei ole ehtona peruskoulun jälkeiseen opiskeluun, mutta niissä saadut valmiudet voivat helpottaa jatko-opintoja. Valinnaisaineesta saattaa saada paljon tietoja ja taitoja, jotka helpottavat opintojen aloittamista tai joista voi olla etua esimerkiksi pääsykokeissa.

Huomaa myös, että valinnaisaineet vaikuttavat päättöarviointiin, joko yhteisen aineen numeroon (taide- ja taitoaineiden valinnaiset), tai erillisenä numerona (valinnaiset oppiaineet), ja sitä kautta ne vaikuttavat myös jatko- opintoihin pääsemiseen.

LISÄTIETOJA

Opinto-ohjaajat:

Outi Järvenpää (8E-H, S) p. 044 7161990
Janita Kulkula (8A-D) p. 044 4163297

Apulaisrehtori:

Mari Kiuru p. 044 7256048